

TIL UDVIKLINGSKONSULENTER, RÅDGIVERE OG FAMILIEPLEJE- KONSULENTER

SÅDAN RÅDGIVER OG VEJLEDER
DU PLEJEFAMILIER, DER HAR BØRN
MED ANDEN ETNISK BAGGRUND END DANSK I PLEJE

SERVICESTYRELSEN

EN GOD ANBRINGELSE

Når et barn bliver anbragt i en familiepleje, er det en meget stor omvæltning – både for barnet, barnets familie og plejefamilien. Når etniske minoritetsbørn anbringes, vil der desuden være nogle udfordringer, der knytter sig til barnets kulturelle, religiøse og sproglige baggrund.

For at understøtte plejefamilierne i at imødekomme de særlige behov, som anbragte børn og unge har, bør kommunen have et beredskab, der kan støtte og vejlede familierne, hvis der opstår tvivl, misforståelser og vanskeligheder. Især i starten af anbringelsesforløbet er det vigtigt at være opsøgende i forhold til plejefamilierne, idet

forskningen peger på, at de fleste sammenbrud i anbringelsen sker i løbet af den første tid.

Ved at have et beredskab kan bekymringer afklares tidligt, og man kan sikre en god start og et godt plejeforløb – til barnets bedste.

I servicelovens § 46 angives rammerne for den særlige støtte til anbragte børn og unge:

Formålet med at yde støtte til de børn og unge, der har et særligt behov for dette, er at skabe de bedst mulige opvækstvilkår for disse børn og unge, så de på trods af deres individuelle vanskeligheder kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som deres jævnaldrende.

STK. 2-5 ANGIVER

- at støtten må ydes tidligt og sammenhængende
- at den i hvert enkelt tilfælde må udformes på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold
- at barnets eller den unges synspunkter altid inddrages og tillægges passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed
- at barnets eller den unges vanskeligheder så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken
- at der lægges afgørende vægt på, at støtten ydes ud fra barnets eller den unges bedste
- at der lægges vægt på at give barnet eller den unge en stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i opvæksten

Tilhører barnet eller den unge en etnisk minoritet, må kommunen ved udarbejdelse af handleplanen tage det nødvendige hensyn til de særlige forhold, som barnets eller den unges kulturelle, religiøse og sproglige baggrund kan udgøre ved en anbringelse uden for hjemmet. Det skal overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt at vælge et anbringelsessted, hvor der er personer, som har indsigt i og viden om barnets baggrund, og som mestrer både dansk og barnets modersmål.

SÆRLIG OPMÆRKSOMHED

Børn, som anbringes uden for hjemmet, ligner på mange måder hinanden. De kommer typisk fra familier, der er dårligere stillede end andre familier i forhold til uddannelse, arbejde, misbrug, psykiske problemer og kriminalitet. Børnene anbringes ofte som følge af forsømmelse, forældrenes misbrug eller psykiske problemer, barnets egne adfærdsproblemer eller skoleproblemer – og som følge heraf er de i risiko for at klare sig dårligt som voksne.

Men på nogle måder har de etniske minoritetsbørn, der anbringes, haft nogle livsvilkår, der er forskellig fra de etnisk danske børns. Der er en "etnisk dimension", som handler om barnets kulturelle, religiøse og sproglige baggrund. Denne etniske dimension udgør en særlig udfordring, når man som plejefamilie skal sikre kontinuiteten og sammenhængen i barnets eller den unges liv.

KULTURELLE OG RELIGIØSE FÆLLESSKABER

Børn og unge indgår ofte i flere forskellige fællesskaber. Af disse vil nogle have nær tilknytning til familien og dens kulturelle, religiøse eller etniske baggrund. Disse fællesskaber kan være vigtige, fordi de skaber kontinuitet og sammenhæng i barnets liv. Dette gælder for alle anbragte børn og unge – uanset etnisk baggrund. Men for anbragte børn med minoritetsbaggrund kan det være særligt vanskeligt at opretholde forbindelsen til det, der før anbringelsen havde positiv betydning for

barnet. Det kræver planlægning som plejefamilie at være opmærksom på religiøse højtider og fester, der ikke er en naturlig del af plejefamiliens hverdag.

SPROG

Børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund skal ofte mestre to sprog, modersmålet og dansk. Ved en anbringelse i en plejefamilie, der ikke taler barnets modersmål, risikerer barnet at miste muligheden for at kommunikere med sin familie. Dette gælder særligt små børn, hvis forældre ikke taler dansk, eller kun gør det ganske lidt.

Manglende mulighed for at kommunikere kan have betydning for barnets mulighed for at bevare netværket og kontakten til familien under anbringelsen, ligesom det kan have betydning for barnets mulighed for hjemgivelse.

CASE

Besmir og Erkin kom til Danmark som teenagere. De er begge kosovo-albanere uden familie og kom i pleje hos den samme plejefamilie i Danmark. I dag, mange år senere, føler de sig næsten som brødre og ser fortsat hinanden ofte. Opholdet hos plejefamilien blev et vendepunkt.

*Du kan se filmen med Besmir og Erkin på
www.etniske-plejefamilier.servicestyrelsen.dk*

Det var en chance for mig, og det handler om at gribe den chance.

VIDEN ER VIGTIG

Viden er et vigtigt grundlag for at kunne yde en god rådgivning og vejledning til plejefamilierne. Sørg for at have den relevante viden til rådighed. Relevant viden kan være viden om livet som plejebarn, om at leve som etnisk minoritet i Danmark og om udfordringer i samarbejdet mellem plejefamilien og barnets biologiske familie. Det betyder:

- adgang til materialer om etniske minoriteter i form af bøger, rapporter, fagblade og web-sites
- lokalt kendskab til etniske minoriteter, så du kan støtte med netværk til barnet og plejefamilien

Sørg for, at beredskabet er godt organiseret, og at du har de rette redskaber til rådighed. Herunder:

- at kommunen har et tolkeberedskab, som også plejefamilierne kan anvende i samarbejdet med etniske børns familier
- at der findes en liste med ressourcepersonernes navne og kontaktoplysninger, så det er nemt at få fat på dem
- at kommunen råder over ressourcepersoner, som har en særlig viden om børn og unge i udsatte, etniske minoritetsfamilier. Det kan være en lærer eller pædagog, som har særlig erfaring, kommunens indvandrerkonsulent eller kommunens integrationsråd
- at afsætte tid til vejledning og rådgivning ved at have et træffetidspunkt eller faste møde-aftaler med plejefamilierne

For at sikre det bedst mulige forløb for barnet, er det nødvendigt at handle, før en tvivl eller uenighed vokser og bliver til en konflikt, der belaster barnet. Den bedste kilde til viden er familien, når der opstår tvivl, spørgsmål, undren og problemer. Både viden fra plejefamilien, barnet samt barnets familie og netværk. Vær samtidig opmærksom på, at den bedste kilde til løsning også meget nemt kan findes her.

En vigtig opgave som rådgiver og vejleder er at sikre, at den samlede viden kommer i spil, og at der skabes refleksion og dialog om, hvordan alle parter kan bidrage til, at anbringelsen bliver til barnets bedste.

DET GODE SAMARBEJDE

Et godt og tillidsfuldt samarbejde med plejefamilierne er en forudsætning for god rådgivning og vejledning. Det kan være vanskeligt som plejefamilie at skulle søge hjælp, hvis der er vanskeligheder i plejefamilien. Der er flere måder, hvorpå du som sagsbehandler eller familieplejekonsulent kan skabe et godt og tillidsfuldt samarbejde til plejefamilierne:

- Vær opmærksom på at skabe en åben dialog om forholdene i familien, når du følger op og fører tilsyn
- Sørg for at plejefamilierne ved hvor og hvornår, de kan få fat på dig
- Sørg for løbende at følge op på dine kontakter med plejefamilierne
- Etabler netværk hvor plejefamilierne kan udveksle erfaringer
- Arranger mødedage med særlige temaer på dagsordenen

SPØRGSMÅL SOM DU KAN FÅ

Du kan få en masse spørgsmål afhængigt af barnets alder, familiebaggrund, samarbejdet med forældrene og plejeforløbets varighed. På nogle spørgsmål vil det være relevant at svare konkret og med udgangspunkt i lovgivningen eller andre faktuelle kilder – men de fleste spørgsmål kræver dialog gennem længere tid.

DU KAN HAVE BRUG FOR VIDEN OM:

1. barnets kulturelle baggrund, religion, højtider og sprog, normer, værdier og opdragelse
2. samarbejde med barnets familie – konflikter og modstridende hensyn
3. familier på flugt og flugtens betydning for barnet og for forældrene
4. sygdommen PTSD (post traumatisk stress syndrom)

CASE

Farida og Zouhair har de seneste år haft et barn med irakisk baggrund i familiepleje. De har selv tre biologiske børn og masser af erfaring. Alligevel oplever de, at de er ekstra opmærksomme, når det drejer sig om deres plejebarn. Derfor er det vigtigt at få hjælp, hvis man kommer i tvivl.

Du kan se filmen med Farida og Zouhair på www.etniske-plejefamilier.servicestyrelsen.dk

Der er en kurator, der har hjulpet og støttet os rigtig meget og givet os gode råd.

SPØRGSMÅL SOM KAN SKABE DIALOG

Som rådgiver skal du skabe dialog, som hjælper plejefamilien med at skabe overblik og finde løsninger. Eksempler på spørgsmål som kan være en indgang til dialog:

1. Afklar hvad bekymringen går ud på
2. Find ud af, hvem der er bekymret – plejefamilien, barnet, familien? Hvornår opstår bekymringen?
3. Er der andre, der har lagt mærke til det, som giver anledning til bekymring?
4. Kan andre bidrage til at kaste lys over det, der vækker bekymring?
5. Hvis man spurgte barnets forældre eller andre, som er nævnt i samtalen, hvad ville de så sige om bekymringen?
6. Hvad vil det betyde for de involverede, at den vanskelige situation ændres, eller at undren blev afløst af viden?
7. Hvordan kan man bidrage til at ændre situationen – eller få den efterspurgte viden?
8. Hvad forhindrer dette? Hvordan kan forhindringer fjernes og hvem kan hjælpe med det?
9. Hvilke forklaringer kan der være på den vanskelige situation? Kan andre bidrage med oplysning eller forklaring?
10. Hvordan kan plejefamilien komme videre? Er der brug for konkret viden, hjælp til et møde med barnets forældre eller andre i dets netværk? Kan andre inddrages i at hjælpe, så det vanskelige bliver lettere?

Hensynet til barnets bedste skal altid være i centrum for rådgivningen – og det er vigtigt at få afklaret, hvad barnets bedste er i den konkrete situation.

Der er flere metoder til at inddrage barnet og dets familie og netværk. Barnets perspektiv samt familiens og netværkets ressourcer kan f.eks. afklares gennem familierådslagning eller netværksmøder. Metoderne sætter barnet i centrum, hjælper til at afdække ressourcerne og til at afklare, hvordan familien og barnets øvrige netværk bedst kan anvendes til barnets bedste. Møderne kan være en anden måde at få flere synsvinkler på et problem.

Uanset hvad det er for et problem, der skal løses, er barnet, forældrene og familien centrale kilder til nødvendig viden og dermed også til løsningen.

Når du har været i kontakt med en plejefamilie, er det vigtigt at følge op. Husk at lave konkrete aftaler om opfølgning på henvendelser fra plejefamilier eller på det, I har bemærket ved tilsynet. Aftal at kontakte familien igen om en måned for at høre, hvordan det nu går.

VALG AF FØRSTE ANBRINGELSESSTED

	Dansk oprindelse	Indvandrerbaggrund	Efterkommerbaggrund
Døgninstitution	33 %	42 %	50 %
Opholdssted	15 %	24 %	20 %
Plejefamilie	26 %	14 %	17 %

ALDER VED ANBRINGELSE

Befolkningsgruppe	Anbragte børn i alt	0-6 år	7-11 år	12-14 år	15-17 år	18 år og derover
Indvandrere	244	3,2 %	11,5 %	20,1 %	50,4 %	14,3 %
Efterkommere	183	27,3 %	15,3 %	15,3 %	31,1 %	8,7 %
Dansk herkomst	2540	15,0 %	15,4 %	22,4 %	41,6 %	5,6 %

Kilde: Danmarks Statistik tal for 2005

HVIS DU VIL LÆSE MERE

Karen Margrethe Dahl (2005): *Etniske minoriteter i tal*. SFI. Materialet kan downloades fra www.sfi.dk.

J. Faureholm og L. L. Brønholt (2005): *Familierådslagning*. Hans Reitzels Forlag.

Tim Jensen (1999): *Religionsguide – en vejviser til flygtninges og indvandreres religion i Danmark*.

Dansk Flygtningehjælp. Guiden rummer bl.a. information om højtider og fester samt kontakadresser på de forskellige trosretninger i Danmark. Læs den her: <http://www.relguide.sdu.dk>.

Birgit Mortensen (2007): *Børneperspektivet i Familierådslagning*, Servicestyrelsen.

Sanne Nissen Møller og Marianne Skytte (2004): *Mit barn er anbragt. Etniske minoritetsforældres fortællinger*. SFI. Bogen kan downloades fra www.sfi.dk.

www.religion.dk, hvor det er muligt at stille spørgsmål til religion og tro.

Integrationsministeriets hjemmeside: www.nyidanmark.dk. Herunder hjemmeside for Rådet for Etniske minoriteter, hvor der bl.a. findes en guide til Integrationsråd i danske kommuner.

Marianne Skytte (2007): *Etniske minoritetsfamilier og socialt arbejde*. Hans Reitzels Forlag.

Servicestyrelsen har etableret en konsulentfunktion, der rådgiver professionelle, som beskæftiger sig med anbringelser af etniske minoritetsbørn. Læs mere på www.etniske-plejefamilier.servicestyrelsen.dk,

hvor du også kan læse om Servicestyrelsens projekt "Hvervning af plejefamilier til etniske minoritetsbørn".

Plejefamilier møder mange konkrete udfordringer, når de modtager børn med anden etnisk baggrund. I denne pjece kan du læse om samarbejde og dialog med plejefamilierne.

Pjecen er til sagsbehandlere eller familieplejekonsulenter med kontakt til plejefamilierne, både når matchet mellem barn og familie har fundet sted, når barnet er flyttet ind og når der løbende skal følges op og føres tilsyn.

TRE GODE GRUNDE

- **Børn der anbringes udenfor hjemmet** har brug for en tryk og stabil opvækst – en god plejefamilie kan være barnets mulighed for at få en tryk og stabil opvækst under familiære rammer
- **Etniske minoritetsbørn** anbringes ikke i samme omfang i plejefamilier som etnisk danske børn. Etniske minoritetsbørn anbringes i højere grad på døgninstitutioner
- **Plejefamilier til etniske minoritetsbørn.** Der er behov for flere plejefamilier, der har indsigt i og viden om børnenes kulturelle, religiøse og sproglige baggrund, og som kan bidrage til at skabe sammenhæng og kontinuitet i barnets liv, så det har mulighed for at klare sig på linje med andre børn

---

RÅDGIVNING OG VEJLEDNING

Denne pjece er en del af et samlet materiale, der skal understøtte projektet *Hvervning af og støtte til plejefamilier for børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund.*

KONTAKT:

Servicestyrelsens konsulent

Kirsten Brun

E-mail: kbr@servicestyrelsen.dk

Mobil: 41 93 25 45